

Namn att minnas

Gertrud Sigurdsen

Varför blev Gertrud Sigurdsen biståndsmi-
nister?

Frågan är fel ställd. Den bör naturligtvis
lyda: varför blev inte Inga Thorsson biståndsmi-
nister?

Inga Thorsson är en märklig kvinna. I 1933
års studentklass vid Djursholms samskola var
hon den enda kvinnliga eleven på reallinjen.
Bland de manliga eleverna märktes sedermera
livmedikus, professor Gunnar Biörck, seder-
mera chefen för Separator i Frankrike, Bror
Bernström, sedermera chefen för Holmens
bruk Lars Gabrielson, sedermera chefen för
Borås Wärfverier Christer Höglund, sedermera
tekniske chefen hos Broströmkoncernen Gösta
Kaudern och sedermera chefen för Skånska
Cementgjuteriet Ulf Widerström, för att nu
nämna några. Konkurrenten var med andra
ord hård. Inga Thorsson bestod den utan
svårighet.

Hon var begåvad, duktig, flitig, pliktrogna
och samvetsgrann — men inte grann. Och för-
de hon möjligen tanken till ett troll var det
— då som nu — inget charmtroll. Hennes
manliga klasskamrater bar sig åt därefter. De
var inte snälla mot henne — och (om en kol-
lega på latinlinjen får anses vittnesgill) det
märkte henne för livet. Om det skapade bit-
terhet, kanske ett visst hämndbegär, skapade
det också ambition och ett okuvligt självhäv-
delsebegär. När hon lämnade skolan var det
för att bli gymnastikdirektör, vilket hennes
klasskamrater tyckte passade bra, i tron att de
aldrig skulle få se eller höra talas om henne
mer. I andanom föreställde de sig henne —
om de alls ägnade henne någon tanke — som
gymnastiklärarinna vid något flickläroverk i
landsorten. Men de tog grundligt fel. I stäl-
let är hon, som bekant, f d borgarråd, f d am-
bassadör, riksdagsledamot, statssekreterare och
förmodligen den mest kunniga, intelligenta
och handlingskraftiga kvinna som gives inom
den svenska socialdemokratins ledande skikt.

Varför blev det då Gertrud Sigurdsen, som
aldrig i sitt liv sysslat med hithörande frågor,
i stället för Inga Thorsson, som är självskri-

ven för uppgiften dels genom sina allmänna
egenskaper, dels genom sin internationella
verksamhet i såväl utrikesförvaltningen som
FN? Svaret, som alltså ger den negativa för-
klaringen (och någon annan finns knappast)
till Gertrud Sigurdsens upphöjelse är att re-
geringen är rädd för Inga Thorsson. Ända se-
dan sin långa tid som ordförande i socialde-
mokratiska kvinnoförbundet har hon satt
skräck i de ledande socialdemokraterna. Enda
undantaget var Östen Undén, som beskydda-
de Thorsson och beundrades av henne. Det
är också typiskt, att när Torsten Nilsson efter-
trädde Undén "uppvaktades" han av en dele-
gation från kvinnoförbundet med Thorsson i
spetsen, som förklarade att han skulle få veta
att han levde om han inte följde Undén i
spåren. Sådant blir man inte populär av och
Inga Thorsson: begåvad, barsk, besk och bitsk,
har inte gjort sig populär bland man hade så
när sagt sina manliga klasskamrater. När hon
var borgarråd gick Carl Albert långa omvä-
gar för att slippa möta henne i Stadshuset,
och på den vägen har det fortsatt både i
Kanslihuset och Arffurstens palats. Tage Er-
lander kan aldrig glömma hur det var att ha
Ulla Lindström i regeringen, och han har in-
präntat hos Palme att det räcker med en Ulla
Lindström per generation i statsrådsbered-
ningen.

Men inte nog med att man är rädd för Inga
Thorsson som person, hon har också obekvä-
ma åsikter. Till skillnad från sin numera kol-
lega Klackenborg och hans rödskinn i UD
anser hon inte att den svenska u-hjälpen skall
politiseras genom att monopoliseras för so-
cialistiska diktaturländers räkning. Hon anser
det mindre viktigt att u-världens kommunist-
ledare får nya limousiner än att svältande och
sjuka människor, vilka de än regeras av, får
mat och mediciner. Det passar lika litet som
hon själv in i regeringens program och följ-
aktligen hålls hon utanför regeringen.

Och därför har Gertrud Sigurdsen blivit
statsråd. Men det måste ju finnas någon an-
nan motivering än att hon inte är Inga Thors-

son. Varför just Sigurdsen — det finns ju dock flera med denna s a s minusmerit. Är hon den näst bästa kvinnliga bistandsminister, som finns att få inom socialdemokratin? Ingalunda; hon har som nämnts över huvud taget aldrig sysslat med bistandsproblematiken. Men som i annat sammanhang framhållits: en socialdemokratisk statsrådsutnämning är icke som den godtrogne gräsroten tilläventyrs föreställer sig en fråga om att finna den mest (eller näst mest) kompetenta innehavaren av posten. Det är i stället en fråga om att finna den rätta pusselbiten med tanke på nästa val. Ur Palmes synvinkel råkade Sigurdsen vara den rätta pusselbiten.

Ty Gertrud Sigurdsen är inte en socialdemokratisk kvinnlig politiker vilken som helst, hon är LO-kvinna. Hon åtnjuter stort och välbefogat förtroende inom LO. Sigurdsen, som inom parentes sagt fyllde 50 förra året, är sekreterare i LO:s informationsavdelning, tillhör LO:s råd för familjefrågor och handlägger inom LO i första hand ärenden av familjepolitisk karaktär. Hon tillhör även LO:s representation i fackföreningsinternationalen. Hennes LO-bakgrund har avgörande betydelse för hennes statsrådsutnämning. Naturligtvis är det ett plus att hon haft olika uppdrag inom den socialdemokratiska ungdomsrörelsen, varit fackligt aktiv inom handelsanställdas förbund, att hon är ledamot av Stockholms arbetarkommuns representantskap, varit ledamot av diverse statliga kommittéer, är vice ordförande i arbetsmarknadens kvinnonämnd och sedan 1969 ledamot av riksdagen, där hon 1971 valdes till ledamot av talmanskonferensen. Men det viktiga är att hon kan tala för och till LO-folket.

Ett av socialdemokratin ömtåligaste politiska problem består nämligen i att det är ett svalg befast beträffande u-hjälpsfrågan mel-

lan politikerna i riksdagen, i partiledningen och inte minst ungdomsförbundets ledning å ena sidan och fackföreningsrörelsens djupa led å den andra. Det är en offentlig hemlighet att svenska jobbare i gemen inte bara är måttligt intresserade av u-hjälpen utan dessutom blir det mindre och mindre. Den nya bistandsministern har själv diplomatiskt uttryckt saken så, att politikerna ligger långt före arbetarrörelsen i gemen när det gäller u-hjälpen. Gertrud Sigurdsens stora och svåra uppgift blir att före nästa val söka övertyga LO-folket om det berättigade i en blygsam men dock höjning av u-hjälpen — och politikerna om det berättigade i LO-folkets blygsamma intresse för saken!

Vad har hon då hittills uträttat? Hon har efter regeringens anvisningar hjälpligt sökt medla mellan Michanek i SIDA, som vill att u-hjälpen skall vara opolitisk, och Klackenbergs i UD, som vill att den skall vara ett socialiseringsinstrument. Enligt receptet "å ena sidan, men å den andra" har hon hittills hanterat sig fram. Hon har varit i Zambia och lovat att tredubbla det svenska stödet till Frelimo, vilket torde ha mottagits med behärskad entusiasm av Portugals nye befriare general Spinola. Hon har gjort en slät figur i riksdagens u-hjälpsdebatt, där Inga Thorsson i ett ur principiell och praktisk synpunkt lika överlägset inlägg formligen sopade golvet med den stackars Sigurdsen men även en nykomling som den unga moderaten Margaretha af Ugglas beredde henne svåra stunder. Slutligen har hon hållit ett första maj-tal så fyllt av demagogiska anklagelser mot borgerligheten att det verkar vara skrivet av Sten Andersson snarare än av henne själv.

Ty Gertrud Sigurdsen är en klok, hygglig, hedervärd och duktig person, som inte kan rå för att hon råkat bli fel kvinna på rätt post.

G U